

Regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van , nr. WJZ/ 20189443 , tot wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet in verband met de implementatie van het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn (...)

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat;

Gelet op artikel 38, eerste lid, van de Meststoffenwet en de artikelen 21a, tweede lid, en 36, aanhef en onderdeel e, 70, vierde lid, van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet;

Besluit:

Artikel I

De Uitvoeringsregeling Meststoffenwet wordt als volgt gewijzigd:

A

De artikelen 25d en 28d vervallen.

B

In artikel 28e vervallen de dubbele punt in de aanhef, onderdeel a, alsmede de aanduiding "b." voor het onderdeel b.

C

Artikel 28f wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding "1." geplaatst.
2. Onder verlettering van de onderdelen a en b tot b en c wordt in het eerste lid een onderdeel ingevoegd, luidende:
 - a. 65 kilogram stikstof per hectare van de tot het bedrijf behorende oppervlakte voormalig grasland, gelegen op zand- of lössgrond, indien direct aansluitend aan het vernietigen van de graszode op deze grond in de periode van 1 februari tot en met 10 mei van het zelfde kalenderjaar de teelt van maïs, consumptieaardappelen of fabrieksaardappelen aanvangt;.
3. Er worden twee leden toegevoegd, luidende:
 2. Het eerste lid, onderdeel a, is niet van toepassing indien de graszode in het voorafgaande jaar is geteeld als aangewezen gewas conform het bepaalde in artikel 8a, eerste lid, onderdeel a, van het Besluit gebruik meststoffen.
 3. Bij de toepassing van het eerste lid wordt van het bepaalde in artikel 4b, vierde lid, van het Besluit gebruik meststoffen vrijstelling verleend.

D

Artikel 32 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt "vier kalenderjaren, met ingang van".
2. Het vierde lid vervalt.

E

Artikel 33 komt te luiden:

Artikel 33

1. Op percelen waarvoor een melding als bedoeld in artikel 103b, tweede lid, is gedaan op basis van een geldig analyserapport met een datum van monstername gelegen voor 1 januari 2021 zijn de normen ter bepaling van de fosfaattoestand van de bodem en zijn de fosfaatgebruiksnormen van toepassing zoals deze golden op 31 december 2020.

2. Op percelen waarvoor voor 1 januari 2021 een melding is gedaan op grond van zowel artikel 33, eerste lid, zoals dit luidde op 31 december 2020, als artikel 103b, tweede lid, is tot het verstrijken van de termijnen van vier jaren, bedoeld in artikel 32, eerste lid, zoals dit luidde op 31 december 2020, en artikel 103a, derde lid, of indien dat eerder is, tot het moment waarop een nieuwe melding is gedaan, gebaseerd op een geldig analyserapport, bedoeld in artikel 103a, tweede lid, met een datum van de monstername na 1 januari 2021, de fosfaatgebruiksnorm, bedoeld in artikel 31, eerste lid, van toepassing.

3. Op percelen waarvoor een melding als bedoeld in artikel 103b, tweede lid, is gedaan op basis van een analyserapport dat is opgesteld voor 1 januari 2021 en waaruit blijkt dat indicator voor de fosfaattoestand van grasland een PAL-getal van minder dan 16 of de indicator voor de fosfaattoestand van bouwland een Pw-getal van minder dan 25 heeft, terwijl ten aanzien van desbetreffende percelen geen melding als bedoeld in artikel 33, eerste lid, zoals het luidde op 31 december 2020, is gedaan, is de fosfaatgebruiksnorm, bedoeld in artikel 31, tweede lid, van toepassing.

4. In afwijking van het eerste lid zijn op percelen waarvoor een melding als bedoeld artikel 103b, tweede lid, is gedaan op basis van een geldig analyserapport met een datum van monstername gelegen voor 1 januari 2021 de normen in verband met de fosfaattoestand van de bodem, bedoeld in artikel 30, en de fosfaatgebruiksnormen, bedoeld in artikel 31, van toepassing indien:
a. in het desbetreffende analyserapport de fosfaattoestand tevens is vastgesteld met gebruikmaking van de indicator voor de fosfaattoestand van grasland en bouwland, bedoeld in artikel 29a; en
b. de landbouwer daarvan melding heeft gedaan bij de melding, bedoeld in de aanhef.

F

In artikel 122, eerste lid, vervalt "25d, vierde lid, 33, eerste lid,".

G

Bijlage C vervalt.

H

Bijlage L wordt vervangen door de bijlage bij deze regeling.

Artikel II

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 januari 2021.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage,

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

Bijlage bij artikel I, onderdeel H

Bijlage L bij de artikelen 27b en 103a van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet

Sectie 1

Indien een voor dit protocol geaccrediteerde organisatie voor de bemonstering van een perceel, bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet, gebruik wenst te maken van de gestratificeerde aselecte steekproefmethode, dienen de volgende stappen uitgevoerd te worden.

Gestratificeerde aselecte steekproefmethode

Markeer de vormbepalende hoekpunten en leg met een Global Positioning System (GPS) de omvang en vorm van het perceel vast. Controleer en verifieer de GPS data met een Top-10 vectorkaart. De afwijking van de GPS dient niet meer dan AGPS te zijn. De bemestingsvrije zones dienen bij deze bepaling niet meegenomen te worden. Indien het perceel verdeeld is onder meerdere gebruikers, dan wordt alleen het deel van het perceel dat in gebruik is door de aanvrager geregistreerd en bemonsterd.

Bepaal de grootte van het perceel. Het perceel dient onderverdeeld te worden in blokken (stratificatie) aan de hand van het speciaal daarvoor opgestelde software programma. De blokken zijn dan van gelijke grootte, zo compact mogelijk samengesteld en de bemonsteringspunten zo goed mogelijk verdeeld over het perceel. Het aantal blokken is dan gelijk aan het aantal bemonsteringspunten. Het aantal bemonsteringspunten neemt toe met de oppervlakte van het perceel (tabel 1). Op elk bemonsteringspunt wordt grond bemonsterd van de voorgeschreven bodemlaag. De hoeveelheid (volume) gestoken grond is gelijk voor alle bemonsteringspunten. Bemonstering van het betreffende perceel dient minimaal twee maanden na bekalking plaats te vinden.

	Grasland	Bouwland
1 - 5 ha	25	25
5 -10 ha	29	28
10-20 ha	33	32

Tabel 1: Het benodigd aantal bemonsterpunten gerelateerd aan het areaal van het perceel landbouwgrond.

Selecteer per blok volledig aselect, met behulp van het software programma één bemonsteringspunt. Lokaliseer deze punten met GPS. Indien een gelokaliseerd bemonsteringspunt buiten het perceel valt, bemonster dan het meest dichtbij gelegen punt binnen het perceel. Ga vervolgens direct door naar de instructies in sectie 2

Indien geen gebruik wordt gemaakt van de gestratificeerde aselecte steekproefmethode, hanteert de uitvoerende organisatie het eigen, onder de accreditatie vallende, protocol. Dit kan een bemonsteringsprotocol zijn gebaseerd op de W-methode, zig-zag-methode of kruislingse bemonstering.

Eigen, onder de accreditatie vallend, protocol

In dat geval wordt uit een perceel dan wel een perceelsdeel met een maximale omvang van vijf hectare één representatief mengmonster samengesteld. Aan elkaar grenzende percelen mogen worden samengevoegd tot een totale omvang van ten hoogste vijf hectare, waarbij de omvang van de individuele percelen die worden samengevoegd niet groter is dan 2,5 hectare.

Indien een perceel groter is dan 5 hectare dienen er meerdere representatieve mengmonsters samengesteld te worden ter vaststelling van de fosfaattoestand van dat perceel. De fosfaattoestand wordt dan bepaald door het gewogen gemiddelde te berekenen van de analyseresultaten van de individuele mengmonsters.

Markeer de vormbepalende hoekpunten van het perceel en leg met een Global Positioning System (GPS) de omvang en vorm van dit perceel dan wel perceelsdeel vast. Bij niet rechthoekige percelen dan wel perceelsdelen worden zoveel extra punten meegenomen dat de contouren ervan vastgelegd zijn. De afwijking van de GPS mag niet groter zijn dan 5 meter. De bemestingsvrije zones worden bij deze bepaling buiten beschouwing gelaten. Indien het perceel dan wel perceelsdeel verdeeld is onder meerdere gebruikers, dan wordt alleen het deel van het perceel dat in gebruik is door de aanvrager geregistreerd en bemonsterd. Het mengmonster wordt samengesteld uit een minimum van 40 deelmonsters die gestoken worden uit het gehele perceel dan wel perceelsdeel. Op elk bemonsteringspunt wordt grond bemonsterd van de voorgeschreven bodemlaag. De hoeveelheid (volume) gestoken grond is gelijk voor alle bemonsteringspunten. Bemonstering van het betreffende perceel vindt minimaal twee maanden na bekalking plaats.

Sectie 2

Deze sectie beschrijft de rest van het protocol voor zowel de gestratificeerde aselechte steekproefmethode als voor de overige methoden:

Selecteer een geschikte boor (steekguts of edelmanboor) om de grondmonsternamen mee uit te voeren. De te gebruiken boor dient grondig gereinigd te zijn alvorens deze wordt gebruikt. Grondresten van een ander perceel dienen afwezig te zijn.

Bemonster met een geschikte boor grond tot 10 centimeter diepte op grasland en tot 25 centimeter diepte op bouwland. Tot de aangegeven diepte dient de boor volledig met grond gevuld te zijn. Mijd bij bemonstering meststofresten.

Trek de boor met grond uit de bodem en breng met behulp van de bijbehorende duimspatel de grond over in een stevige plastic zak of papieren zak met polyethyleen bekleding. Verzamel op deze wijze grond op alle bemonsteringspunten (zie tabel 1) en breng dit samen in een zak. De boorumvang dient zo groot te zijn dat het mengmonster minimaal 0,5 kilogram weegt. Op alle bemonsteringspunten dient een gelijke hoeveelheid grond te worden verzameld. Eventueel wordt op een bemonsteringspunt tweemaal een monster gestoken om de minimale hoeveelheid grond te verzamelen, maar dit dient dan op alle bemonsteringspunten te gebeuren.

Breng het monster over naar het laboratorium van de organisatie voor verdere behandeling. Droog het grondmonster binnen drie dagen. Indien drogen van het mengmonster binnen de genoemde termijn niet mogelijk is dient het grondmonster in een niet-luchtdicht afgesloten plastic zak bij $5^{\circ}\text{C} \pm 3^{\circ}\text{C}$ in het donker bewaard te worden. Het monster mag maximaal drie maanden worden bewaard. Indien het monster niet binnen deze drie maanden geanalyseerd wordt, dient een nieuw (meng)monster genomen te worden. Een heranalyse van het genomen bodemmonster is niet mogelijk. Voor een nieuwe analyse dienen nieuwe monsters te worden gestoken om het mengmonster te verkrijgen.

Voorbehandeling en meting van zowel P-Al als P-CaCl₂ geschiedt door een organisatie die is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie voor de normen, genoemd in tabel 2, of of volgens een door de Raad voor Accreditatie gelijkwaardig beoordeelde methode.

In afwijking van de voorgaande zin kan een organisatie in het kalenderjaar 2021 de voorbehandeling en meting verrichten, indien deze organisatie aantoonbaar de accreditatie voor de in tabel 2 genoemde normen of de gelijkwaardige methode heeft aangevraagd.

Tabel 2

Parameter	Verrichting	Norm
<i>P-AL</i>	<i>Voorbehandeling en meting</i>	<i>NEN 5793:2010 nl</i>
<i>P-CaCl₂</i>	<i>Voorbehandeling</i>	<i>NEN 5704 of NEN-EN 16179</i>
<i>P-CaCl₂</i>	<i>Meting</i>	<i>NEN-EN-ISO 6878 of NEN-ISO 15923-1 of NEN-EN-ISO 17294-2 of NEN-EN-ISO 15681-1 of NEN-EN-ISO 15681-2</i>

TOELICHTING

1. Algemeen

1.1. Doel en aanleiding

Met de onderhavige wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (hierna: Urm) worden per 1 januari 2021 maatregelen uit het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn 2018-2021 (Bijlage bij Kamerstukken II, 33037, nr. 250, hierna: zesde actieprogramma) geïmplementeerd. Onderhavige regeling loopt samen met de wijziging van de Urm in verband met maatregelen uit het zesde actieprogramma die zijn vastgesteld in artikel II van de regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 19 december 2019 (Stcrt 2019, 70977, hierna: wijzigingsregeling 2019). In dit verband worden enkele verbeteringen aangebracht voor het overgangsrecht dat ten aanzien van de implementatie van het zesde actieprogramma per 1 januari 2020 is vastgesteld. Tot slot wordt een correctie doorgevoerd in verband met de geldigheid van een melding inzake de fosfaattoestand van de bodem evenals de geldigheid van bemonstering die voor 1 januari 2021 is gedaan.

In het zesde actieprogramma zijn de maatregelen beschreven die Nederland gedurende de looptijd van het zesde actieprogramma neemt om onder andere de nitraatuitspoeling uit landbouwgrond naar het grond- en oppervlaktewater in Nederland te verminderen. Het betreft voorschriften over de wijze van aanwenden van meststoffen om gewassen van nutriënten te voorzien, alsmede over handelingen op of in de bodem die kunnen leiden tot veranderingen in de uit- of afspoeling van nutriënten.

De maatregelen uit het zesde actieprogramma die met onderhavige wijziging genomen worden betreffen een herziening van het protocol voor monsternamen voor bepaling van de fosfaattoestand van de bodem, en een verlaging op de stikstofgebruiksnorm van 65 kg per hectare per jaar na het scheuren van grasland voor consumptie- en fabrieksaardappelen op alle zand- en lössgronden. Deze laatste maatregel dient als alternatieve invulling van de eerder aangekondigde maatregel waarbij vanggewassen na de teelt van consumptie- en fabrieksaardappelen op zuidelijk zand- en löss verplicht zouden worden.

Verder wordt hiermee een verlaging van de stikstofgebruiksnorm van 65 kg per hectare per jaar voor maïs na het scheuren van grasland op zand en löss geregeld. Deze verlaging gold al sinds 2019 voor bedrijven die deelnemen aan derogatie van de Nitraatrichtlijn. Daarnaast vervalt hiermee de equivalente maatregel "rijenbemesting maïs".

2. Beschrijving van de maatregelen

2.1 Korting op de stikstofgebruiksnorm van 65 kg N na het scheuren van grasland, voor consumptie- en fabrieksaardappelen en maïs op alle zand- en lössgronden

In het zesde actieprogramma is ten aanzien van de teelt van consumptie- en fabrieksaardappelen op zuidelijke zand- en lössgronden aangekondigd dat het vanaf 1 januari 2021 verplicht wordt om uiterlijk 31 oktober een vanggewas in te zaaien. Vanuit de sector is naar voren gebracht dat dit tot praktische problemen kan leiden, zoals het vergroten van aardappelopslag en het daarmee gepaard gaande middelengebruik, risico van verhoging van aaltjesdruk en het late tijdstip van aardappelogst.

Aan het parlement is daarop meegedeeld dat de uitvoering van een dergelijke maatregel in de aangekondigde vorm op dit moment niet wenselijk is (Kamerstukken II, 2019/20, 33037, nr. 368). In plaats daarvan is - in artikel I, onderdeel C - geregeld dat de stikstofgebruiksnorm voor maïs en voor consumptie- en fabrieksaardappelen die geteeld worden op voormalig grasland op zand- en lössgrond dat gescheurd is, wordt verlaagd met 65 kg stikstof per hectare. De verplichting ervan is noodzakelijk om de benodigde verbetering van de waterkwaliteit te realiseren.

De verlaging van de stikstofgebruiksnorm voor maïs na het scheuren van grasland op zand- en lössgrond wordt milieukundig onderbouwd doordat in de periode na vernietiging van grasland veel stikstof vrijkomt die grotendeels beschikbaar is voor het volgende gewas.

De verlaging van 65 kilogram stikstof per hectare per jaar geldt niet voor gras dat dat in het voorafgaande kalenderjaar is ingezaaid als vanggewas na maïs. Dit gewas neemt niet genoeg stikstof op uit de bodem om deze verlaging te kunnen ondervangen.

Indien hiervan sprake is wordt ook vrijstelling verleend van het bepaalde in artikel 4b van het Besluit gebruik meststoffen (hierna: Bgm) en is het niet nodig een representatief grondmonster te nemen, zoals bedoeld in dat artikel.

De gevolgen van deze maatregel voor de individuele landbouwer zijn beperkt. Van een landbouwer mag op grond van goede landbouwpraktijken namelijk worden verwacht dat hij voor het eind van de uitrijdperiode alert is op schade die zich op zijn percelen kan voordoen en op de weersverwachting voor de langere termijn, om zo rekening te kunnen houden met een mogelijk lagere stikstofgebruiksnorm als gevolg van het scheuren van grasland door omstandigheden later in het seizoen. Daarbij zal de landbouwer slechts een beperkt aantal percelen grasland scheuren. De verlaging van de stikstofgebruiksnorm voor deze percelen kan worden verdeeld over het totale bedrijfsareaal en ook kan worden verrekend met eventuele stikstofkunstmest die nog tot 16 september kan worden toegepast.

Voor derogatiebedrijven is deze voorwaarde reeds ingevoerd voor wat betreft maïsteelt. Omdat de maatregel als gevolg van deze wijzigingsregeling generiek wordt opgenomen in artikel 28f van de Urm, kan de voor de derogatiebedrijven specifieke bepaling komen te vervallen. Zie daartoe artikel I, onderdeel A (vervallen van artikel 25d van de Urm).

2.2 Vervallen equivalente maatregel "rijenbemesting maïs".

In het zesde actieprogramma is aan de Europese Commissie meegedeeld dat dat de equivalente maatregel "rijenbemesting maïs" vervalt bij invoering van de verplichte maatregel rijenbemesting in maïs op zand- en lössgronden. Zie daartoe artikel I, onderdeel A (vervallen van artikel 28d).

2.3.1 Herziening van het protocol voor monsternamen voor bepaling van de fosfaattoestand van de bodem.

Sinds 1 januari 2020 is ter implementatie van het zesde actieprogramma de huidige klasse-indeling van de fosfaattoestand van de bodem van kracht. Daarbij geldt dat de klasse "arm" anders dan tot die datum geen subklasse meer is van de klasse "laag". In 2020 was het nog noodzakelijk dat om een perceel met de fosfaattoestand van de bodem "arm" geïdentificeerd te krijgen een landbouwer twee afzonderlijke meldingen op grond van twee verschillende analyserapporten diende te verrichten.

Op grond van onderhavige wijziging van de Urm komt de aanvullende melding ten behoeve van de fosfaatklasse arm te vervallen (zie artikel I, onderdeel E).

Ook vindt een aanpassing plaats van het protocol voor monsternamen voor bepaling van de fosfaattoestand van de bodem (zie artikel I, onderdeel G en H). Tot 1 januari 2021 is de fosfaattoestand gebaseerd op één indicator, voor grasland P-AL en voor bouwland Pw). Per 1 januari 2021 is de gecombineerde indicator (P-CaCl₂/P-AL) van toepassing voor zowel grasland als bouwland. Een verandering van de beoordeling van de fosfaattoestand van één parameter naar twee parameters heeft mogelijk invloed op de herhaalbaarheid en reproduceerbaarheid waarmee de fosfaattoestand kan worden bepaald, en dus op het bemonsteringsprotocol. Om deze reden is een nog niet gepubliceerd onderzoek uitgevoerd door Wageningen Environmental Research naar de herhaalbaarheid en reproduceerbaarheid van het vinden van verschillende combinaties van P-CaCl₂ en P-Al. Omdat er na herbemonstering bleek dat er te weinig percelen voldeden aan de van tevoren vastgestelde combinaties, konden geen uitspraken gedaan worden over of het bemonsteringsprotocol zou moeten verschillen per combinatie. Het voorlopige rapport beveelt aan voor elke combinatie van P-CaCl₂ en P-Al de gestratificeerde aselecte steekproefmethode te gebruiken, omdat deze beter gestoeld is in theoretische onderbouwing. Echter, omdat het onderzoek geen statistisch significant verschil laat zien in herhaalbaarheid en reproduceerbaarheid van de in de uitvoeringspraktijk veel gebruikte W-methode en de gestratificeerde aselecte steekproefmethode, kan volgens dit protocol ook de W-methode, of andere in-huismethode voor elke fosfaatklasse worden toegepast.

Tot 1 januari 2021 is de methode voor het nemen van grondmonsters ter bepaling van de P-AL voor grasland en Pw voor bouwland geregeld in bijlage C en L van de Urm. De bijlage L wordt op grond van onderhavige regeling vervangen door de bijlage bij deze regeling en bijlage C vervalt. Omdat er nu geen verschil meer is tussen het protocol van monsternamen voor de fosfaattoestand "arm" en de overige klassen kan worden volstaan met één protocol. Om accreditatie van de organisaties door de Raad voor Accreditatie beter mogelijk te maken wordt op grond van onderhavige regeling per 1 januari 2021 voor de analysemethode voor de P-CaCl₂ en P-AL-waarden verwezen naar de toepasselijke algemeen geldende NEN-normen. De organisaties dienen de werkzaamheden, beschreven in de normen genoemd in bijlage L zoals deze per 1 januari 2021 luidt dan ook uit te voeren onder accreditatie door de Raad voor Accreditatie. Om de technische ontwikkeling niet te beperken, kunnen organisaties ook een alternatieve methode van onderzoek verrichten die naar het oordeel van de Raad voor Accreditatie gelijkwaardig is aan in bijlage genoemde normen.

Verder zijn er enkele kleine wijzigingen in het protocol van bijlage L aangebracht. Per 1 januari 2021 dienen monsters bewaard te worden bij een lagere temperatuur en dienen monsters op bouwland iets dieper genomen te worden. Dit is opgenomen in het protocol om eenzelfde foutmarge te kunnen garanderen als de foutmarge dat is vastgesteld in het onderzoek waarop dit protocol is gebaseerd.

Correctie van een omissie

In artikel 32, eerste lid, zoals dit tot de inwerkingtreding van onderhavige regeling luidde, was geregeld dat de fosfaatgebruiksnorm voor meststoffen die op een perceel van toepassing was gebruikt mocht worden gedurende vier jaren vanaf het kalenderjaar waarin de melding over de fosfaattoestand is gedaan.

Dit was juist voor wat betreft de meldingen in verband met de fosfaatklasse "arm" in 2020, maar niet correct voor wat betreft de melding van de andere fosfaatklassen van percelen. Desbetreffende meldingen worden namelijk op grond van artikel 103b, tweede lid, van de Urm jaarlijks gedaan bij de gecombineerde opgave op basis van een geldig analyserapport. Het analyserapport is geldig gedurende vier jaren vanaf de datum van monsternamen. De wijziging van artikel I, onderdeel D, eerste lid, brengt artikel 32, eerste lid, hiermee in overeenstemming. Als gevolg van de genoemde onjuistheid, was ook het overgangsrecht dat in artikel 32, vierde lid, zoals het luidde tot de inwerkingtreding van onderhavige regeling niet kloppend. Desbetreffend lid komt door artikel I, onderdeel D, tweede lid, van deze regeling te vervallen. De vervangende bepaling is opgenomen in het nieuwe artikel 33.

Overgangsrecht

Tot de inwerkingtreding van onderhavige regeling voorziet artikel 33 in de regels voor de melding van percelen met de fosfaattoestand met klasse "arm". Deze melding die aanvullend op de jaarlijkse melding van de fosfaatklassen van percelen moet worden gedaan, vervalt als gevolg van artikel I, onderdeel E, van onderhavige regeling. Door dat onderdeel voorziet artikel 33 in enige bepalingen met overgangsrecht in verband met de implementatie van het zesde actieprogramma.

In artikel 33, eerste lid, van de Urm zoals dit als gevolg van onderhavige regeling komt te luiden, is de hoofdregel van het overgangsrecht opgenomen. Deze bepaling vervangt de bepaling in artikel 32, vierde lid, zoals het luidt tot de inwerkingtreding van onderhavige regeling en dat op grond van artikel I, onderdeel D, komt te vervallen. Omdat landbouwers jaarlijks de fosfaattoestand van percelen doorgeven op basis van een analyserapport dat vier jaar geldig is, zullen landbouwers vanaf het komende jaar meldingen doen op basis van een analyserapport dat niet in overeenstemming is met de regeling zoals deze per 1 januari 2021 van kracht is. Derhalve wordt in het eerste lid van artikel 33 geregeld dat op percelen waarvoor een melding is gedaan op grond van een analyserapport dat voor 1 januari 2021 is opgesteld het recht met betrekking tot de fosfaattoestand en de fosfaatgebruiksnormen van toepassing is, zoals dat gold tot en met 31 december 2020.

In artikel 33, tweede lid, van de Urm is overgangsrecht opgenomen voor de percelen met een fosfaattoestand arm waarvoor de landbouwer, conform het recht zoals het geldt tot en met 31 december 2020 zowel een melding op grond van artikel 33, eerste lid, van de Urm als een melding op grond van 103b, tweede lid, van de Urm heeft gedaan. Omdat bij deze regeling de melding op grond van artikel 33, eerste lid, van de Urm komt te vervallen, maar deze melding wel gedurende vier kalenderjaren geldig is, voorziet het huidige artikel 33, tweede lid, erin dat de fosfaatgebruiksnorm die geldt ten aanzien van percelen met de kwalificatie "arm" van toepassing blijft tot het verstrijken van de termijn van vier kalenderjaren of totdat een melding is gedaan op basis van een nieuw analyserapport.

In artikel 33, derde lid, van de Urm is een voorziening opgenomen voor de percelen waarvoor landbouwers in 2020 bij de gecombineerde jaaropgave een melding hebben gedaan waaruit volgens het toepasselijke PAL-getal of Pw-getal het perceel gekwalificeerd zou kunnen worden als "arm", maar waarvoor geen melding is gedaan op grond van artikel 33, eerste lid, van de Urm (oud). Door de wijziging van het kwalificatiestelsel van de fosfaattoestand in de bodem per 1 januari 2020, is de fosfaatklasse "arm" geen subklasse meer van de fosfaatklasse "laag".

Daardoor kan op basis van het recht dat tot en met 31 december 2020 geldt de fosfaattoestand van de genoemde percelen niet vanzelf als "laag" aangemerkt worden. Artikel 33, derde lid, verzekert dat de fosfaattoestand van deze percelen wel als 'laag' wordt aangemerkt, totdat een melding wordt gedaan op grond van het recht dat geldt per 1 januari 2021.

Tot slot wordt in artikel 33, vierde lid, van de Urm een afwijking van het in artikel 33, eerste lid, voorziene overgangsrecht opgenomen. Volgens het eerste lid zijn op meldingen over de fosfaattoestand van percelen op basis van een analyserapport dat is gedateerd voor 1 januari 2021 de normen in verband met de fosfaattoestand van de bodem en de fosfaatgebruiksnormen van toepassing die tot en met 31 december 2020 gelden. De uitzondering daarop is ingevolge het vierde lid van toepassing op analyserapporten die zijn gedateerd voor 1 januari 2021 en die percelen hebben geanalyseerd overeenkomstig het recht dat in 2020 van kracht was, maar tevens - vooruitlopend op de invoering van de gecombineerde indicator per 1 januari 2021 - de fosfaattoestand met toepassing van de gecombineerde indicator hebben gekwalificeerd. De landbouwers die met gebruikmaking van een dergelijk analyserapport de fosfaattoestand van percelen melden, hebben bij deze melding de keuze om de fosfaattoestand overeenkomstig de huidige indicator of overeenkomstig de gecombineerde indicator te melden. Als ze kiezen voor het eerste kiezen ze ervoor op deze percelen het recht zoals het gold tot en met 31 december 2020 van toepassing te laten zijn. Als ze kiezen voor het tweede, betekent dat een keuze voor het recht zoals het geldt per 1 januari 2021.

3. Gevolgen voor bedrijfsleven en overheid

3.1 Bedrijfseffecten

3.1.1 Regeldruk

Verlaging op de stikstofgebruiksnorm van 65 kg N na het scheuren van grasland, voor consumptie- en fabrieksaardappelen en maïs op alle zand- en lössgronden
De verlaging op de stikstofgebruiksnorm als gevolg van aanpassing van de voorschriften over het scheuren van grasland, kan betekenen dat ondernemers meer kosten moeten maken voor de afzet van dierlijke mest of minder kunstmest kunnen toepassen.

De gegevens van de gecombineerde opgave 2020 geven aan dat in 2019 3.000 landbouwers consumptie- of fabrieksaardappelen of maïs op zand- en lössgronden hebben geteeld na de teelt van grasland. Voor het inlezen op de aanpassingen in de verlaging op de stikstofgebruiksnorm en de toepassing in het bemestingsplan is een inschatting gemaakt dat een landbouwer hier 15 minuten aan besteed à € 37,- per uur. Dit houdt een totale administratieve last in van € 27.750,-.

Uit diezelfde gecombineerde opgave is af te leiden dat 500 landbouwbedrijven zelf mest produceren en niet grondgebonden zijn. Dat betekent dat de betreffende landbouwers meer dierlijke mest zullen moeten afzetten. Een inschatting is gemaakt dat een landbouwer gemiddeld een half uur inzet dient te plegen voor het organiseren van de afzet van mest en het (begeleiden) van het transport van dierlijke mest à € 37,- per uur. Dit houdt een totale administratieve last in van € 9.250,-.

Opgeteld betreft het een ingeschat totaal van € 37.000,- aan aanvullende administratieve lasten.

Daarbij vervalt het voorschrift om via een grondmonster te laten bepalen hoeveel stikstof aanvullend op wat in de bodem zit, zou moeten worden gegeven. Uitgaande van een tarief voor monsternamen van €50,- en een afname van circa een kwartier dat nodig is om de monsternamen aan te vragen betreft de lastenverlichting van €177.750,-

Daar tegenover staat dat landbouwers minder kunstmest hoeven aan te schaffen. De omvang hiervan is niet te berekenen.

Vervallen equivalente maatregel "rijenbemesting maïs".

Op het moment dat een landbouwer besluit deel te nemen aan de equivalente maatregel 'rijenbemesting maïs op zand- en lössgronden' is er sprake van regeldruk. Bij de invoering van deze equivalente maatregel in 2017 is een administratieve lastentoeename van € 29,- per ondernemer berekend (Stcrt. 2017, nr. 20255). Uitgaande van het aantal van 8 deelnemers in 2020, bij RVO aangemeld, betekent dit een administratieve lastenafname van € 235,-.

Herziening van het protocol voor monsternamen voor bepaling van de fosfaattoestand van de bodem

Dit betekent dat landbouwers die eerder op basis van een bemonsteringsanalyse met uitkomst fosfaattoestand 'laag' in aanmerking wilden komen voor de fosfaattoestand 'arm' niet langer twee analyses hoeven in te dienen bij RVO. Deze regeldruk maakt deel uit van de regeldruk bij de Gecombineerde Opgave. Op basis van de Gecombineerde Opgave over de afgelopen drie jaren is af te leiden dat gemiddeld 733 landbouwers fosfaattoestand 'arm' van hun perceel door hebben gegeven aan RVO. Hierbij dient te worden opgemerkt dat er landbouwers zijn die de fosfaattoestand 'arm' niet doorgeven. Ingeschat wordt dat zij gemiddeld 5 minuten à € 37,- per uur nodig hebben om deze gegevens in te vullen. Dit betekent een administratieve last van € 2.250,-.

3.1.2 Overige bedrijfseffecten

De verlaging op de stikstofgebruiksnorm na het scheuren van grasland, voor consumptie- en fabrieksaardappelen en maïs op alle zand- en lössgronden kan betekenen dat ondernemers meer kosten moeten maken voor de afzet van dierlijke mest of minder kunstmest kunnen toepassen.

Het vervallen van de equivalente maatregel "rijenbemesting" kan voor deelnemers leiden tot hogere kosten voor mestafzet omdat zij wat minder plaatsingsruimte hebben of tot mogelijke opbrengstvermindering nu zij minder mogen bemesten. Het aantal deelnemers aan deze equivalente maatregel is echter zeer klein.

Het aanpassen van het protocol voor monsternamen van de bodem ter bepaling van de fosfaattoestand zal inhouden dat het voor uitvoerende partijen simpeler wordt de monsternamen voor de fosfaattoestand "arm" uit te voeren. Naar verwachting zal monsternamen goedkoper worden, in lijn met de kosten die nu gelden voor monsternamen voor de overige fosfaattoestanden.

3.2 Uitvoering en handhaving

Verlaging van de stikstofgebruiksnorm van 65 kg N na het scheuren van grasland, voor consumptie- en fabrieksaardappelen en maïs op alle zand- en lössgronden
In de uitvoering zal bij het bepalen van de voor op zand- of lössgrond gelegen percelen geldende stikstofgebruiksnormen rekening moeten worden gehouden met de voorafgaande teelt in het geval deze gras was.

Deze systematiek is reeds in de uitvoering opgezet voor derogatiebedrijven. De extra lasten voor uitvoering en handhaving zijn dan ook beperkt. De handhaving op deze korting zal plaatsvinden via de reguliere integrale bedrijfscontroles van RVO en NVWA op de stikstofgebruiksnormen.

Vervallen equivalente maatregel "rijenbemesting maïs".

Er zal niet langer gehandhaafd hoeven worden op de equivalente maatregel "rijenbemesting". Eerder aangegeven dat het pakket aan EQVM naar verwachting eenmalige uitvoeringslasten met zich meebrengen: € 40.000 (RVO) en € 10.000 (NVWA). De jaarlijkse handhavingslasten zullen ongeveer € 20.000 per jaar bedragen.

4. Milieueffecten

De generieke verlaging van 65kg per hectare per jaar op de stikstofgebruiksnorm voor maïs en consumptie- en fabrieksaardappelen na het scheuren van grasland zal naar verwachting een significant milieueffect hebben. Deze maatregel beoogt overmatige bemesting van deze gewassen tegen te gaan, door deze beter af te stemmen op stikstof dat vrijkomt uit de verterende graszode.

5. Consultatie

PM Consultatie

6. Europees recht

Onderhavige regeling bevat geen technische voorschriften in de zin van richtlijn nr. 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij. Wel zijn de wijzigingen in verband met de monsternamen en het laboratoriumonderzoek door organisaties ten behoeve van de rapportage van de fosfaattoestand van de bodem aan te merken als noodzakelijke en evenredige voorschriften die op grond van de Richtlijn nr. 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PbEU L 376) moeten worden gemeld aan de Europese Commissie.

7. Inwerkingtreding

Onderhavige regeling treedt in werking op dag na de bekendmaking ervan in de Staatscourant en werkt terug tot en met 1 januari 2021. Dit wijkt weliswaar af van de vaste verandermomenten, maar dit is niettemin in overeenstemming met desbetreffend kabinetsbeleid omdat onderhavige regeling de implementatie van het zesde actieprogramma onder de Nitraatrichtlijn betreft, hetgeen op grond van het Europese recht is verplicht.

De regeling heeft terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2021. Dit is noodzakelijk in verband met de implementatie van het zesde actieprogramma en omdat de fosfaatgebruiksnormen per kalenderjaar gelden. De terugwerkende kracht is gerechtvaardigd omdat de organisaties die de monsternamen verrichten voor het onderzoek naar de fosfaattoestand van de bodem op deze manier duidelijkheid wordt verschaft over de toepassing van het protocol voor de monsternamen terwijl de gecombineerde indicator van toepassing is. De terugwerkende kracht heeft geen nadelige gevolgen voor de landbouwers, aangezien het mestuitrijdseizoen nog niet is begonnen. Over de terugwerkende

kracht van de regeling is reeds vanaf de internetconsultatie van de ontwerpregeling gecommuniceerd.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,